
Κακοποίηση της συζύγου στη Γένοβα Ένα δείγμα

Έρευνα των Andrea Lomi και Maria Ida Marngo

Στο 7ο Διεθνές Εγκληματολογικό Συνέδριο του ΟΗΕ στο Μιλάνο, έγιναν, όπως αναφέρει στο άρθρο της η κ. Σάσα Μόσχου—Σακορράφου, και μερικές συζητήσεις οργανωμένες από μη κυβερνητικές οργανώσεις, ανάμεσα στις οποίες και η Διεθνής Εταιρία Εγκληματολογίας. Στις συζητήσεις της Δ.Ε.Ε. έγιναν και δύο ανακοινώσεις πρωτότυπων ερευνών, των οποίων θεωρούμε χρήσιμο να δημοσιεύσουμε παρακάτω τα συμπεράσματα.

Μεθοδολογία έρευνας και αποτελέσματα

Η μελέτη αυτή αναλύει τις τελευταίες υποθέσεις ξυλοδαρμού γυναικών (54 περιπτώσεις), που παρατηρήθηκαν από 29 κοινωνικούς λειτουργούς των τοπικών γραφείων του Δήμου της Γένοβας μέσα στο 1984.

Τα στοιχεία συγκεντρώθηκαν με βάση ένα ερωτηματολόγιο που συμπλήρωσαν οι κοινωνικοί λειτουργοί, ελέγχοντας τους υπηρεσιακούς φακέλους τους.

Συμπεράσματα

Τα αποτελέσματα της μελέτης μας αποδεικνύουν εμπειρικά ότι κακοποίηση της συζύγου υπάρχει κυρίως σε οικογένειες που χαρακτηρίζονται από χαμηλή κοινωνικο—οικονομική θέση. Πράγματι, στις περισσότερες περιπτώσεις το μορφωτικό επίπεδο και το επαγγελματικό γόητρο των κακοποιημένων γυναικών και των συντρόφων τους είναι πολύ χαμηλό. Επιπλέον, παρόλο που πολλά ζευγάρια χαρακτηρίζονται από αντιδράσεις ζήλειας, ασυμφωνίας χαρακτήρων, προβλήματα αλκοολισμού, καθώς και σεξουαλικά προβλήματα, οι κύριες αιτίες των περιπτώσεων κακοποίησης της συζύγου στο ερευνητικό δείγμα μας, είναι προβλήματα που δημιουργούνται από θέματα οικονομικά και απασχόλησης.

Τα στοιχεία αυτά συμφωνούν με τα περισσότερα από όσα έχουν γραφεί πάνω στο

θέμα αυτό (Gelles, Burd, Levinger, Gayford, Strauss et al., Prescott και Letko, Eisenberg και Micklow).

Παρ' όλα αυτά, όπως τονίζουν οι Steinmete, Klein και Walker, τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής δεν σημαίνουν ότι η βία στο σπίτι περιορίζεται σε οικογένειες κατώτερης τάξης. Σύμφωνα με τον Walker, το γεγονός ότι πολλοί ερευνητές χρησιμοποίησαν ως ορισμό τη φυσική βία που έχει σαν αποτέλεσμα σωματικά τραύματα ως ένα πρωταρχικό ορισμό, προκάλεσε σύγχυση στην αναγνώριση κακοποιημένων γυναικών. Χρησιμοποιώντας τον όρο συμπεριφορά κακοποίησης με την έννοια και την σωματική και την ψυχολογική, η μέχρι τώρα «αόρατη» κακοποιημένη γυναίκα είναι δυνατόν να αναγνωρισθεί καλύτερα. Η στερεότυπα κακοποιημένη σωματικά γυναίκα που ζει σε περιβάλλον φτώχειας αποτελεί το 20% περίπου του συνόλου των κακοποιημένων γυναικών. Η κακοποίηση σ' αυτές τις γυναίκες ήταν πολύ απλή, γιατί είναι γυναίκες που εξαρτώνται από κοινωνικές οργανώσεις για να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες επιβίωσης. Η φανερή και συχνή βία στο περιβάλλον τους προκαλεί συνήθως την προσοχή της αστυνομίας και της ποινικής δικαιοσύνης. Μόνο τώρα αρχίζουμε να συνειδητοποιούμε ότι το 80% περίπου των περιπτώσεων κακοποίησης δεν έχει αναγνωρισθεί, γιατί η βία χρησιμοποιείται σε περιβάλλοντα που είναι περισσότερο προνομιούχα. Οι κακοποιημέ-

νες γυναίκες προέρχονται απ' όλα τα κοινωνικά στρώματα (Walker).

Παρά το γεγονός ότι το παράδειγμά μας δεν είναι αντιπροσωπευτικό του συνόλου των κακοποιημένων συζύγων ούτε του γυναικείου πληθυσμού της Γένοβας, αποδεικνύει όμως την ανεπάρκεια ανταπόκρισης των ανεπίσημων γραφείων κοινωνικού ελέγχου. Οι ίδιοι οι κοινωνικοί λειτουργοί που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο, αναφέρουν ότι σε πολλές περιπτώσεις η μεσολάβησή τους δεν είχε σπουδαία αποτελέσματα, τη στιγμή που οι γυναίκες εξακολουθούσαν ίσως να μένουν με τους άντρες που τις κακοποιούσαν και να υπομένουν τη βία τους. Άλλωστε, όταν δεν έχουν άλλη εναλλακτική λύση παρά να παραμένουν στη συζυγική εστία (Gayford) οι κακοποιημένες γυναίκες χαρακτηρίζονται από χαμηλή αυτοεκτίμηση (Walker) και έχουν την τάση να κατηγορούν τον εαυτό τους για το πρόβλημα (Kaltmuss). Περιβάλλοντα με παλιά σεξουαλικά πρότυπα μπορούν να θεωρηθούν ότι συμβάλλουν στην επιθετική συμπεριφορά των αντρών και στην υποταγή και την εξάρτηση των γυναικών. Η έρευνά μας το επιβεβαιώνει και δείχνει ότι οι πιθανότητες κακοποίησης των συζύγων είναι μεγαλύτερες σε οικογένειες που προέρχονται από ιταλικές περιοχές (νότιες περιοχές) που χαρακτηρίζονται από οικογενειακά πατριαρχικά πρότυπα και από κοινωνική ανισότητα.